

Hr Jürgen Ligi

Rahandusministeerium

17.02.2014 nr 1 (1)

Arvamus eelnõudele "Partnerluslepe Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamiseks 2014–2020", "Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020" ja "Perioodi 2014–2020 ühtekuuluvuspoliitika fondide majanduskasvu ja tööhõive investeringute eesmärgi rakenduskava meetmete nimekirj"

Püüdes mitte korrata oma 08.10.2013 ja 31.01.2014 kirjades märgitud teeme veel mõned ettepanekud partnerluslepe ja rakenduskava parandamiseks, mis pärast meie viimast kirja kooskõlastusele läksid.

1. Lisada PL 1.5.1 partnerluse miinimumnõuded meetmete rakendajatele. Need nõuded peavad sisaldama kohustust (1) järgida kaasamise head tava ka meetme ja selle raames rahastatavate programmide kujundamisel, sh kohustust koostada ja avalikustada kaasamise kava; (2) koostöös meetme partneritega hinnata partnerite võimekust ja vajadusi programmides osalemiseks, et luua partnerlust soosivad tingimused ja kindlustada, et rahastusprogrammid toetaksid ka tegevusi elluviivate partnerite võimekuse kasvu, (3) kaasata kodanikuühiskonna partnereid programmide elluviimisele ka siis, kui ei ole plaanis avatud taotlusvoore.

Praegused PL ja OP kirjeldavad peamiselt toimunud kaasamist ja sedagi ilusamalt, kui asjad tegelikult toimusid. Vaadates sedagi, kui raske on kogu protsessi jooksul tänaseni olnud enamikult rakendajatelt mingitki infot saada, ei kõla kirjapandu veenvalt, rääkimata neist plaanidest, kuidas edaspidi tõsta partnerite suutlikkust olla kaasatud.

2. Lisada PL 2.5 ka toetusesaajate haldussuutlikkuse tugevdamise vajaduse hinnang ning kavandatavate meetmete kokkuvõte, nagu dokumendi vormistusraamistik ette näeb. Meile tundub, et kavandatavad meetmed ei ole vajadustele vastavad, kuid dokumendist ei leia ka viidatud hinnangut, et näha analüüsi. Nõustume eelhindajatega (PL 1.2), kes soovitasid haldusvõimekuse all, et sekkumiste seoste loomise loogika, mehhanismid vajavad eraldi tähelepanu ja kirjeldamist, et mõlema prioriteetse suuna elluviijad oskaksid meetme sisu (prioriteete) paremini planeerida, ent ei saa öelda, et seda tehtud oleks.

3. Jätta välja OP 7.2.3 teise lõigu kolmandast lausest osa "teema sobivuse korral". Eriti vabauhenduste suutlikkuse tõstmise tegevustes ja kaasamist puudutavates teemades ei ole riigikeskne koordineerimine – nagu see praegu kõlab – kindlasti tõhus viis tulemuse saavutamiseks. Pigem tuleb soodustada vabauhendustel niisuguste koolituste või kaasamist edendavate tegevuste kavandamisel esiteks kaasa rääkimist, ja teiseks plaanida ka üksnes vabauhenduste suutlikkuse tõstmist ning ka ametnikega ühiseid koolitusi ja projekte. Sama lõigu viimases lauses sisalduv sarnane lause "on võimalik osaleda" jätab samuti mulje ebamäärasest võimalusest, aga mitte mõtestatud vajadusest vabauhendused neisse protsessidesse läbimõeldult kaasata ja toetada kaasamist ning partnerite suutlikkust olla kaasatud.

Vabauhenduste koolitusvajadusi on vaja meetmete kujundamise käigus analüüsida ning vastavalt vajadustele näha ette eraldi või ühiseid koolitusi ametnikega. Arenguhüpet ei taga võimalus osaleda riigi poolt keskselt koordineeritud koolitustes teema sobivuse korral – koolitus- ja arendusprogramme on vaja nii katusorganisatsioonidele, mittetulundussektori juhtidele kui vabauhendustele, mis ei tegutse konkreetses piirkonnas, vaid lahendavad mõnd üle-Eestilist probleemi.

4. Jätkuvalt puuduvad põhjendused, miks tegeletakse järgmiselgi perioodil üksnes tööturu osapoolte võimekuse tõstmisega osaleda poliitikas. Kindlasti ei saa nõustuda partnerite ebavõrdse kohtlemisega. Teeme ettepaneku näha samaväärne toetus ette ka teistes poliitikavaldkondades osalevate huvikaitseorganisatsioonide võimekuse tõstmiseks. Eraldi alameede või toetusprogramm huvikaitsevõrgustike suutlikkuse parandamiseks on kindlasti mõjusam, juhitavam ja tulemuslikum kui võimekuse toetamine kaasamise meetodite arendamise kõrvaltegevusena.

Alternatiiviks on suurendada kaasamise parandamise tegevusele planeeritud toetuste mahtu ning näha nimetatud alameetme all ette võimalus toetada liikmete kaasamise parandamist liikmesorganisatsioonide ja huvikaitsevõrgustike sees.

5. Haldussuutlikkuse suuna meetmete ja tegevuste alt on välja jäänud struktuursete muutuste toetamine – ehk siis arenguhüpe – kodanikeühenduste ja avaliku võimu koostöös. Sellist hüpet vajavad lisaks kaasamisele ka näiteks avalike teenuste osutamise üleandmine ning rahastamispraktikate korrastamine. Ideaalis peaks PL ja OP olema seotud ka kodanikuühiskonna arengukavaga, ent – nagu pole me siiani kuulnud midagi nn OECD raporti tegevuskava uuendatud variandist – valmib ka kodanikuühiskonna arengukava alles aasta teises pooles.

6. Palume sõnastada OP 2.9.5.1 viimane lause “Tegevustesse kaasatakse vabauhendused ja äriühingud”, et kogukonda ka tegelikult kohalikesse asjadesse kaasataks, mille vajadust neis dokumentides muidu kenasti põhjendatakse.

7. Kordame ettepanekut täiendada OP 7.2.3 võimalustega tehnilise abi kasutamiseks partnerite võimekuse tõstmiseks. Juhindume partnerlust käsitleva tegevusjuhendi artiklist 17, mis ütleb, et PL peab sisaldama tehnilise abi kasutamise võimaluste analüüsi ja otsust selle kohta, kuidas ja mille jaoks saab tehnilist abi partnerite tegutsemisssuute tõstmiseks kasutada. Lähemalt põhjendasime seda oma 31.01.14 kirjas.

Mõistame, et paljude erinevate ja tihti vastakate huvidega arvestamine on keeruline, ja täname kaasa mõtlemast.

/allkirjastatud digitaalselt/

Maris Jõgeva
EMSLi juhataja